

skulle se på. Så kom der helt sikkert glæde tilbage til dem, der har mistet lysten til at arbejde.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg tror, at vi i Kristeligt Folkeparti er lige så optaget af det problem her, som Enhedslisten er. Det er helt klart et kæmpeproblem med det psykiske arbejdsmiljø, lige så vel som det er et kæmpeproblem med det psykiske miljø i familierne, i skolerne osv. Det er bare endnu svære- re at lovgive om end om det område her.

Selv om vi er lige så bekymrede for det psykiske arbejdsmiljø som Enhedslisten, så kan det godt ske, at vi har et andet udgangspunkt for det. Der ligger sådan ligesom en undertone, måske ikke helt udtalt fra hr. Frank Aaens side, af, at det er et problem med arbejdsgiver, -leder på den ene side og så medarbejdere på den anden side. Det passer måske bedst ind i Enhedslistens verdensbillede, hvis det er sådan, problemer hænger sammen.

Det er nu slet ikke så enkelt, når det kommer til stykket, og det tror jeg da nu heller ikke hr. Frank Aaen mente. Det dårlige arbejdsmiljø findes jo på både private arbejdspladser og på offentlige arbejdspladser, men der er den fordel ved private arbejdspladser, at hvis man har et rigtig dårligt arbejdsmiljø på en privat arbejdsplads, så går virksomheden simpelt hen bare dårligere, og det er ikke holdbart på lang sigt. Virksomheden går nedenunder og hjem. Ledelsen bliver fyret, mellemlederen bliver afskediget, eller hvad der nu sker. Det holder bare ikke.

På en offentlig arbejdsplads er tingene heldigvis ikke nær så tydelige, der er det jo af gode grunde ikke så almindeligt, at virksomheden går nedenunder og hjem, og komme af med en dårlig leder ved vi jo er utrolig svært og aller- mest svært på de offentlige arbejdspladser. De gyldne håndtryk er utrolig vanskelige og utrolig dyre.

Så er hr. Frank Aaen optaget af medarbejdere, der er ansat på særlige vilkår, og jeg er helt enig i, at det i sig selv jo er en belastning at være ansat på særlige vilkår. Det kan jo i sig selv være medvirkende til mindreværds- komplekser, til, at man føler sig uden for kolleger- nes kammeratskab osv. Det mener jeg i sig selv er problematisk, og vi er ligesom Enhedslisten optaget af at få flere mennesker placeret i arbejdsforhold, der ligner de almindelige.

Men problemet er jo heller ikke dér ansættelsesforhold eller ledelse. Det er i høj grad også kolleger, der ser ned på de mennesker, som li-

gesom er i vejen for dem, og som måske ikke kan leve op til et akkordræs. Mobning på arbejdspladser, i skolen og alle andre steder er jo ikke noget, der er opfundet, fordi man har medarbejdere, der er ansat på særlige vilkår.

Der er mange årsager til et dårligt psykisk miljø. En af dem er jo akkordarbejde. Jeg var meget glad for ministerens redegørelse, men jeg må indrømme, at jeg har meget svært ved at finde ud af, hvordan man kan måle det psykiske arbejdsmiljø, og lige så vanskeligt som det er at måle det, lige så vanskeligt er det så også at lovgive om det.

Det psykiske arbejdsmiljø påvirkes jo af utrolig mange ting. Jeg vil nævne nogle i flæng: Ledelse selvfølgelig, tilrettelæggelse af arbejdet, den måde, man gør tingene på, metoder, teknik, som kan være stressende, uanset om den er for gammel eller for ny og man ikke kan finde ud af det, racefordomme, som er ganske almindelige, hvor de, der er inde på arbejdspladsen, i hvert fald ikke vil have fremmede ind. Racefordomme kan også forekomme over for folk fra en anden landsdel i Danmark, der snakker en anden dialekt. Så selvfølgelig kan i det hele taget forholdet til dem, der er anderledes, være.

Der er selvfølgelig vold på arbejdspladserne, der er sexchikane, der er konkurrencen på arbejdspladsen om at få de bedre stillinger, være højest i akkordræset osv., personlige ambitioner, som vi alle sammen lider under, og som i høj grad er stressfremkaldende og dermed psykisk invaliderende. I det hele taget, som jeg har været inde på tidligere, er der den manglende solidaritet med dem, der er udenfor. Det er et generelt problem på arbejdspladserne, at man meget ofte er solidarisk med hinanden, men ikke med dem, der er udenfor, og med de nye, der kommer ind.

Vi er meget optaget af de samme problemer, men vi kan ikke stemme for den vedtagelse, som er fremsat af Enhedslisten.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg vil starte med at sige, at når man tænker på, hvordan den nuværende arbejdsmiljølovgivning er blevet til, og hvem der har båret den igennem, så har det slået mig ved flere lejligheder de sidste 12 måneder og 13 dage, at vi udveksler synspunkter i forskellige sammenhænge her i salen om udfordringer på arbejdsmiljøområdet, frem for at det, man kunne kalde det mere progressive arbejdsmiljøflertal, søgte sam-